

'KS-bogen' 2. udg. s. 129 + 137-138, 2018 Maria Madsen m.fl.

Mødet med islam

Siden 1960'erne har Danmark modtaget indvandrere og sidenhen også flygtninge fra muslimske lande (læs mere i historieafsnittet). Det har betydet et møde med en religion, der trods ligheder er forskellig fra kristendommen. Som du lærer om i samfundsfagskapitlet, så har vi som følge af vores kultur også en kulturel blindhed. Vi ser og forstår verden ud fra vores kultur og religion, og vi har derfor svært ved at forstå andres kultur og religion.

Kultur mødet med mennesker fra muslimske lande medfører derfor også mødet med et religiøst tankesæt, som vi ikke kender eller forstår. Det kan føre til konflikter. Forholdet mellem islam og kristendom var allerede tidligt præget af uenighed om ting som gudsopfattelse, synet på Jesus, bederetning, frelse og meget mere. Gennem historien har der ligeledes været mange eksempler på konflikter og kampe mellem muslimer og kristne (se historieafsnittet). Disse forskelle kan også i dag betyde, at muslimer og kristne kan have svært ved at forstå hinanden.

Man kan dog også påpege, at kultur mødet og til tider kultursammenstødet ikke så meget er mellem to forskellige religioner, men i højere grad mellem en kultur, hvor religion har en stor betydning, og en kultur, hvor religion ikke har en stor betydning. I Danmark spiller religion i dag ingen eller en meget lille rolle for de fleste mennesker. Man taler om, at Danmark er ble-

vet sekulariseret. Det betyder, at vi er gået fra et samfund, hvor religion var central i forhold til at forklare alt, til et samfund, hvor menneskets fornuft er i centrum, og hvor videnskaben bruges til at forklare verden (se mere om sekularisering i fællesfaglig introduktion til tema 3).

Teolog Ole Jensen kalder tilmed danskerne for "kristne analfabeter". Danskerne kender ikke det religiøse sprog, ritualer eller indholdet i troen, og de har ingen religiøse vaner. Det at danskerne er fremmed ikke bare i forhold til kristendom, men i forhold til religion, gør, at vi kan have svært ved at forstå mennesker med en religiøs forståelse af verden.

Biskop over Haderslev Stift, Niels Henrik Arendt, peger netop på, at danskernes ringe forståelse for religion kan blive et problem i kultur mødet: "Bevidstheden om kristendommens indhold er lav i dag, og det tror jeg også spiller ind i forholdet til islam. Mange danskere føler, at de kommer til kort, fordi de ikke har det religiøse sprog, som muslimerne som et spejl holder op foran dem. Derfor tror jeg også, at muslimerne kommer til at virke som en meget religiøs og meget homogen gruppe, fordi de udtaler religionen. De fleste danskere kan ikke gøre det samme og ser derfor heller ikke de mange nuancer – og de ikke-religiøse muslimer."

Kilde: Bente Clausen: "De kristne analfabeter", Kristeligt Dagblad, 26. oktober 2001.

Opgaver

- Undersøg, hvordan kristendommen adskiller sig fra islam i forhold til de seks trosartikler (Gud, profeter, bøger, engle, dommedag og forudbestemmelse).
- Undersøg på nettet, hvad "frikadelle-krigen" er, og overvej, om der er tale om en konflikt mellem islam og kristendom eller mellem religiøse værdier og sekulære værdier.

Islams 6. søjle: Jihad

Nogle muslimer taler ikke kun om fem søjler, men medregner en sjette søjle, nemlig *jihad*. Jihad betyder ”at anstrenge sig”. Meningen er, at man skal anstrenge sig for at sikre en levevis efter islams anvisninger. I Koranen skelnes der mellem to former for jihad: Den *store jihad*, der er den enkelte muslims personlige kamp imod sin egen egoisme og dårlige tilbøjeligheder. Og den *lille jihad*, der er den udadvendte kamp til at forsvare islam mod religionens fjender. Mange muslimer ser den store jihad som den vigtigste, mens den lille jihad alene må føres som selvforsvar.

I 1990'erne opstod en radikal tolkning af kampen for islam, nemlig den *globale jihad*. Denne tolkning af jihad legitimerer terrorangreb og herunder selvmordsaktioner. For terrorgrupper som Al-Queda må kampen til forsvar for islam føres gennem angreb på dem, som terroristerne anser for at være de største trusler mod islam, nemlig Israel og USA – og herunder også deres allierede.

Tørklædet

Et andet eksempel på en obligatorisk handling for muslimen er påklædning. Normalt tænker man her kun på den muslimske kvinde, men faktisk har islam krav til både mænd og kvinders påklædning. En mand skal ifølge Koranen (sura 24:30) sænke sit blik og dække sig fra navlen og ned til knæene, men profetens sunna har tilføjet flere krav, eksempelvis at manden dækker arme og toppen af hovedet.

For kvinder gælder det, at de ”skal dække deres bryst og ikke fremvise deres skønhed, undtagen for deres ægtefæller, fædre, deres ægtefælles fædre, deres sønner” (Koranen, sura

Kvinde klædt i hijab.

24:31). At dække sit bryst betyder ifølge muslimer, at kvinden skal dække sig til med sit tørklæde. Derfor bliver det set som en pligt for kvinder at tildække sig. Dette ses også i profetens sunna, hvor Muhammed gjorde det klart, at kvinden skal dække sig til på nær hænder og ansigt. Dette tolkes i forskellige lande meget forskelligt, og et tørklæde er ikke bare et tørklæde.

I Afghanistan var det udbredt med burka, der dækker hele kroppen og ansigtet, typisk med et net for øjnene. I Saudi-Arabien ser man oftere en niqab og i Iran en chador, mens man i vestlige lande oftest ser en hijab (se billedet).

I Danmark og flere andre vestlige lande har tildækning ført til en stor debat om kvinders rettigheder i islam. Debatten

Aminah Tønnsen om tørklædet

Det nævnes særskilt, at halsudskæringen (og dermed brystet) skal dækkes. Og eftersom hoveddækket i datidens Arabien og tilstødende områder med tilsvarende vejrforhold har hørt til den mest hensigtsmæssige klædedragt for både mænd og kvinder, er det nærliggende at bruge netop hoveddækket til at dække halsudskæringen. Det betyder jo ikke, at kvinder til evig tid skal bære nedringede kjoler, der kræver tildækning. De skal blot sørge for, at deres klædedragt ikke er nedringet og dækker brystet.

I nogle lande beskytter et tørklæde og en abaya-lignende klædedragt ganske givet kvin-

derne; men her i landet har en sådan klædedragt den stik modsatte virkning. Man tiltrækker sig al opmærksomhed, og man risikerer at blive både forulempet og diskrimineret. Derfor har jeg og andre muslimske kvinder bevidst fravalgt tørklædet. Det betyder dog ikke, at vi er mindre troende eller mindre ærbare end de kvinder, der mere eller mindre frivilligt vælger at bære tørklæde og en mere eksotisk klædedragt.

Aminah Tønnsen er dansk født og er konverteret til islam. Hun sidder i panelet på religion.dk og svarer på spørgsmål til "spørg om religion".

viser tydeligt, hvordan to kulturer og værdisæt kan tale forbi hinanden. Muslimer forsvarer ofte tørklædet med, at det er en religiøs pligt påbudt i koranen af Allah, og Allahs vilje er ikke til diskussion. Her argumenteres ud fra et *religiøst verdensbillede*. Over for dette står kritikerne med et *sekulært verdensbillede*, hvor religion ikke længere spiller en rolle, mens frihed, demokrati og retten til selv at vælge er centrale værdier. For eksempel udtaler næstforkvinde i Kvinder for Frihed, Karen West: "Jeg mener, at vi bør arbejde for, at religion er en privatsag, og at det ikke for vores muslimske kolleger skal være nødvendigt at bære et religiøst og kvindeundertrykkende symbol i arbejdstiden. (...) Tørklædet signalerer ikke ligeværdighed og neutralitet, men underkastelse over for en bestemt religiøs retning (...)"

Spiseregler

Noget, der også kan skabe konflikt, er de muslimske spiseregler. Faktisk er der i islam ikke meget mad, der er påbudt at

spise, og der er også kun ganske få ting, der er forbudt at spise. Det gælder eksempelvis gris, ådselsædere og selvdøde dyr. Det samme gælder krybdyr og havdyr uden finner og skæl (for eksempel rejer). Disse betegnes i islam som *haram*, det vil sige urene, og man må derfor hverken spise eller på anden måde komme i kontakt med disse dyr. Omvendt kaldes den tilladte spise for *halal*, tilladt. I islam er det et krav, at dyret er slagtet på en bestemt måde. Først skal der fremføres en bøn for dyret og derefter skæres dyrets hals over, så blodet kan flyde ud af dyrets krop. Blod opfattes nemlig som urent. Denne slagtemetode betegnes *halal-slagting*.

Denne opdeling i *rent* og *urent* findes i alle religioner og kulturer, og den kommer især til udtryk i forbindelse med mad. Renhed har her ikke noget at gøre med at vaske sig. Der er tale om en symbolsk og rituel renhed, hvor man renser sig for de ting, der i kulturen opfattes som urene. Ved at rense sig viser man alt-